Vuoden 2027 talousarviossa tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet

Konserni- ja henkilöstöjaosto 28.10.2026 § 27
195/02.02.00/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Liisa Salo 23.9.2026

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ja -suunnitelma ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarvio on valtuuston keskeinen toiminnan ohjausväline. Talousarviossa hyväksytään sekä kunnalle että konsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja turvaavat edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa asetetaan siis tytäryhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhtiöiden varsinainen talousarvion laadinta ja hyväksyntä kuuluvat yhtiön hallituksille. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat keskeinen tytäryhtiöiden toiminnan ohjausväline ja siten omistajanohjausta.

Tavoitteiden on oltava mittattavia ja niille tulee asettaa tavoitetaso. Toiminnallisissa tavoitteissa tulee huomioida yhtiön toimiala, joten tavoitteet voivat olla hyvinkin erityyppisiä eri yhtiöissä. Talouden tavoitteet ovat osittain samoja eri yhtiöille, mutta tavoitetasossa tulee ottaa huomioon yhtiön toimiala ja nykyinen tilanne mitattavan tekijän suhteen. Tämän vuoksi eri yhtiöiden tavoitetasoissa saattaa olla eroja. Lisäksi yhtiöille tulee antaa aikaa tavoitetason saavuttamiseen.

Seuraavia taloudellisia tavoitteita mittareineen voidaan asettaa kaikille tytäryhtiöille:

Yhtiön vakavaraisuus paranee:

- Omavaraisuusaste, joka kuvaa yrityksen oman pääoman osuutta sen rahoituksesta. Omavaraisuusaste on erinomainen, mikäli se on yli 50 % ja normaali / hyvä, jos se on 30 - 50 %. Alle 30 % omavaraisuusaste on varsin alhainen.
- Nettovelkaantumisaste, joka kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Nettovelkaantumisaste on erinomainen, kun tunnusluvun arvo on alle 10 % hyvä, kun arvo on 10 - 60 % tyydyttävä, kun arvo on 120 - 200 % ja heikko, kun arvo on yli 200 %.

Yhtiön maksuvalmius:

- Quick ratio, joka kuvaa yrityksen likvidien varojen suhdetta lyhytaikaisiin (alle vuoden) velkoihin. Quick ratio on erinomainen, jos se on yli 1, normaali, jos se on 0,5 - 1, ja heikko, jos tunnusluvun arvo on alle 0,5.

Yhtiön tulorahoitus riittää lainojen maksamiseen ja korvausinvestointeihin:

- Rahoitustulos, joka kuvaa yrityksen kykyä suoriutua liiketoiminnan tuloksella lainojen takaisinmaksusta sekä käyttöpääoman ja investointien tulorahoituksesta. Jos rahoitustulos on positiivinen, suoriutuu yritys em. erien hoidosta. Jos rahoitustulos on negatiivinen, jou-

tuu yritys käyttämään lyhytaikaista lainaa tai muuta järjestelyä em. erien hoitamiseen.

Yleisesti kuntataloutta tarkastellaan yhä enenevissä määrin konsernin tunnuslukuihin perustuen, joten myös kaupunkikonsernin talouden tunnusluvuille on syytä asettaa tavoitteet. Tunnuslukutavoitteet asetetaan tarkoituksena varmistaa konsernin talouden tasapaino. Koko konsernille asetettaviin tunnuslukutavoitteisiin on otettu mukaan myös kolme erityisessä taloudellisessa asemassa olevan kunnan määrittelyssä käytettävää tunnuslukua, eli

- konsernin vuosikate % poistoista, jonka kriittinen raja-arvo on 80 %
- asukasta kohti laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä, mikä ei saa ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätösten lainojen ja vuokravastuiden keskimääräistä määrää yli 50 %:lla. Kriisikuntakriteerin mukainen luku määräytyy kaikkien kuntakonsernien tilinpäätösten mukaan jälkikäteen, joten tarkkaa euromäärää ei pystytä talousarviovaiheessa esittämään. Tavoitteen euromääräinen arvo on määritelty Kauhava-konsernin vastuiden määrään perustuvana.
- kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate, joka tulee olla vähintään 0,8.

Tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet on valmisteltu yhteistyössä ao. yhtiöiden kanssa.

Kaupunkikonsernin tunnuslukutavoitteet sekä tytäryhtiö- / yhtiöryhmäkohtaiset tavoitteet on koottu liitteenä olevaan asiakirjaan.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus Konserni- ja henkilöstöjaosto esittää vuoden 2027 talousarvioon kaupunkikonsernille asetettavaksi tunnuslukutavoitteet ja tytäryhtiöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liitteen mukaisesti. Valtuusto päättää tavoitteista talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Päätös Konserni- ja henkilöstöjaosto hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Lisätietoja Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi